

**CENTRALNA
KOMISJA
EGZAMINACYJNA**

**EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2015/2016**

**FORMUŁA OD 2015
(„NOWA MATURA”)**

**JĘZYK NIEMIECKI
POZIOM ROZSZERZONY**

**ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ
ARKUSZ MJN-R1**

Wszystkie arkusze maturalne znajdziesz na stronie: arkuszematuralne.pl

MAJ 2016

Rozumienie ze sluchu

Zadanie 1.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi ustne [...] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru [...].</i>	1.1.	2.1. Zdający określa główną myśl tekstu.	C
	1.2.	2.4. Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	A
	1.3.	2.1. R Zdający oddziela fakty od opinii.	B

Zadanie 2.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi ustne [...] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru [...].</i>	2.1.	2.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	A
	2.2.		E
	2.3.		C
	2.4.		D

Zadanie 3.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi ustne [...] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru [...].</i>	3.1.	2.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	B
	3.2.		C
	3.3.		A
	3.4.		A
	3.5.	2.2. Zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu.	D

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie 4.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].</i>	4.1.	3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
	4.2.		B
	4.3.		A
	4.4.		B

Zadanie 5.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].</i>	5.1.	3.6. Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	D
	5.2.		E
	5.3.		A
	5.4.		B

Zadanie 6.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].</i>	6.1.	3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	D
	6.2.	3.2. Zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu.	B
	6.3.	3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	A
	6.4.	3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
	6.5.	3.1. Zdający określa główną myśl tekstu.	B

Znajomość środków językowych

Zadanie 7.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	7.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	C
	7.2.		A
	7.3.		C
	7.4.		B

Zadanie 8.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	8.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	<i>Namen</i> <i>Inne akceptowane odpowiedzi:</i> <i>Spitznamen</i>
	8.2.		<i>wenn</i>
	8.3.		<i>für</i>
	8.4.		<i>bleibt</i> <i>Inne akceptowane odpowiedzi:</i> <i>ist</i>

Zadanie 9.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	9.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	<i>stahl dem Passagier den Geldbeutel</i>
	9.2.		<i>gute Noten bekam (bekommen hat/hatte)</i> <i>Inne akceptowane odpowiedzi: die guten Noten bekam (bekommen hat/hatte)</i>
	9.3.		<i>auf die Situation zu nehmen</i>
	9.4.		<i>zu deiner / zu der / zur Geburtstagsparty einladen willst</i> <i>Inne akceptowane odpowiedzi: auf die Geburtstagsparty einladen willst</i>

Uwagi do zadań 8. i 9.

1. Odpowiedź uznaje się za poprawną tylko wtedy, gdy wpisywane wyrazy lub fragmenty zdań są w pełni poprawne gramatycznie i ortograficznie.
2. Akceptowane są również inne odpowiedzi, jeżeli są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Schemat punktowania w zadaniach od 1. do 9.

- 1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Wypowiedź pisemna

Zadanie 10.

Wypowiedz się na jeden z poniższych tematów. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 słów i spełniać wszystkie wymogi typowe dla formy wskazanej w poleceniu. Zaznacz temat, który wybrałeś(-aś), zakreślając jego numer.

1. Pewna gazeta ogłosiła plebiscyt na najważniejszy wynalazek XX wieku. Zdecydowana większość ankietowanych wskazała telefon komórkowy. Czy telefon komórkowy zasługuje rzeczywiście na pierwsze miejsce? Napisz **rozprawkę**, w której wyrazisz swoją opinię na ten temat, odnosząc się do:
 - możliwości komunikowania się
 - kwestii bezpieczeństwa.
2. W Twojej dzielnicy mieszka sporo młodzieży. Brakuje miejsca, gdzie moglibyście spędzać wspólnie czas. Napisz w imieniu młodzieży **list** do administracji osiedla z prośbą o wyznaczenie lokalu na ten cel. W swoim liście:
 - podaj warunki, jakie powinien spełniać lokal przeznaczony na młodzieżowe spotkania
 - przedstaw propozycje zajęć w tym ośrodku, które byłyby atrakcyjne dla młodych ludzi.

Wymagania ogólne

I. *Znajomość środków językowych.*

Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

III. *Tworzenie wypowiedzi.*

Zdający tworzy [...] dłuższe wypowiedzi pisemne, bogate i spójne pod względem treści [...].

Wymagania szczegółowe (rozprawka)

1. *Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].*

5.5. *Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia.*

5.7. *Zdający przedstawia zalety i wady różnych rozwiązań i poglądów.*

5.12. *Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.*

5.13. *Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.*

Wymagania szczegółowe (list)

1. *Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].*

5.5. *Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia.*

5.7. *Zdający przedstawia zalety [...] różnych rozwiązań [...].*

5.9. *Zdający opisuje doświadczenia swoje i innych.*

5.12. *Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.*

5.13. *Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.*

Każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora w następujących kryteriach:

- zgodność z poleceniem
- spójność i logika wypowiedzi
- zakres środków językowych
- poprawność środków językowych.

Zgodność z poleceniem

W ocenie zgodności z poleceniem bierze się pod uwagę liczbę zrealizowanych w wypowiedzi zdającego elementów treści (Tabela A) oraz elementów formy (Tabela B). Następnie przyznaje się punkty w kryterium zgodności z poleceniem zgodnie z tabelą C.

Tabela A. Zgodność z poleceniem: elementy treści

Elementy treści	Forma	2	1	0
1. wstęp: właściwe i adekwatne do tematu rozpoczęcie wypowiedzi	R*	teza zgodna z tematem ORAZ treścią wypowiedzi (teza „zapowiada” zawartość treściową oraz typ rozprawki)	teza nie jest w pełni poprawna, np. jest zgodna z tematem ALBO z treścią wypowiedzi; odbiegająca od tematu LUB treści wypowiedzi	brak tezy; teza niezgodna z tematem ORAZ treścią wypowiedzi; teza nieczytelna, niejasna, trudna do wskazania; wstęp niekomunikatywny
	A*	wprowadzenie zgodne z tematem ORAZ np. ciekawe, oryginalne, zachęcające do czytania, w ciekawej formie (np. pytanie, cytaty)	wprowadzenie nie jest w pełni poprawne, np. wprowadzenie zgodne z tematem, ale schematyczne ALBO bardziej typowe dla innego typu tekstu (np. rozprawki) ALBO ciekawe, oryginalne, ale odbiegające od tematu	brak wprowadzenia; wprowadzenie niezgodne z tematem, niejasne, nieczytelne, trudne do wskazania; wprowadzenie niekomunikatywne
	L*	wstęp zgodny z tematem i treścią wypowiedzi ORAZ wskazujący cel/powód pisania listu	wstęp nie jest w pełni poprawny, np. nie określa celu ALBO określa cel/powód pisania listu, ale odbiega od tematu ALBO cel nie jest określony jasno ALBO wstęp nie jest zgodny z treścią listu (np. zapowiada poparcie, a opisuje argumenty przeciwne)	brak wstępu; wstęp niezgodny z tematem, niejasny, nieczytelny, trudny do wskazania; wstęp niekomunikatywny
2. pierwszy element tematu	R A L	wieloaspektowa ORAZ/LUB pogłębiona realizacja elementu (np. wsparta przykładami, szczegółowo omówiona)	powierzchnowa realizacja elementu, wypowiedzi brak głębi, np. zdający podaje tylko „listę” argumentów/cech/określeń, żadnego nie rozwijając/uzasadniając	brak wypowiedzi LUB wypowiedź nie jest komunikatywna LUB wypowiedź nie jest związana z tematem / nie realizuje elementu; wypowiedź bardzo pobieżnie dotykająca tematu, np. zdający podaje tylko jeden argument/cechę/określenie, nie rozwijając go
3. drugi element tematu				
4. podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi	R A L	zakończenie zgodne z tematem oraz treścią wypowiedzi; jeżeli zdający powtarza wstęp – czyni to innymi słowami	zakończenie nie jest w pełni poprawne, np. jest zgodne z tematem ALBO treścią wypowiedzi; odbiega trochę od tematu LUB treści wypowiedzi; zdający stosuje zakończenie schematyczne (szampowe) LUB powtarza wstęp praktycznie tymi samymi słowami	brak zakończenia LUB zakończenie nie jest komunikatywne LUB zakończenie jest jedynie luźno związane z tematem oraz treścią wypowiedzi (też jeśli nie jest zgodne)
5. fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	R A L	wypowiedź nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź zawiera dłuższy fragment / nieliczne krótkie fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

Tabela B. Zgodność z poleceniem: elementy formy

Elementy formy	Forma	1	0
1. elementy charakterystyczne dla formy	R	teza jest poprawnie umiejscowiona w wypowiedzi	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A	wypowiedź jest zatytułowana	
	L	wypowiedź zawiera odpowiedni zwrot rozpoczynający i kończący	
2. kompozycja	R A L	wypowiedź cechuje widoczny zamysł kompozycyjny wyrażający się w funkcjonalnie uzasadnionych proporcjach wstępu, rozwinięcia i zakończenia	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
3. segmentacja	R A L	tekst jest uporządkowany; układ graficzny pracy (podział na akapity) jest konsekwentny	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
4. długość pracy	R A L	długość pracy mieści się w granicach 180–280 słów	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

Uwaga: jedna usterka jest wystarczająca, żeby zakwalifikować pracę na 0 punktów w danym podkryterium.

Ostateczną liczbę punktów za zgodność z poleceniem ustala się na podstawie oceny elementów treści i elementów formy, zgodnie z Tabelą C.

Tabela C

Elementy treści	Elementy formy		
	4–3	2–1	0
10–9	5 p.	4 p.	3 p.
8–7	4 p.	3 p.	2 p.
6–5	3 p.	2 p.	1 p.
4–3	2 p.	1 p.	0 p.
2–1	1 p.	0 p.	0 p.
0	0 p.	0 p.	0 p.

Na przykład za wypowiedź, w której elementy treści oceniono na 5 punktów, a elementy formy oceniono na 2 punkty, za zgodność z poleceniem przyznaje się 2 punkty.

Dodatkowe uwagi dotyczące oceny elementów treści

ROZPRAWKA

Temat

Pewna gazeta ogłosiła plebiscyt na najważniejszy wynalazek XX wieku. Zdecydowana większość ankietowanych wskazała telefon komórkowy. Czy telefon komórkowy zasługuje rzeczywiście na pierwsze miejsce? Napisz **rozprawkę**, w której wyrazisz swoją opinię na ten temat, odnosząc się do:

- możliwości komunikowania się
- kwestii bezpieczeństwa.

Rozprawka to wypowiedź, w której zdający rozważa zagadnienie podane w poleceniu, przedstawiając argumenty, wspierając je dodatkowymi wyjaśnieniami oraz/lub przykładami. Ten typ rozprawki umożliwia zdającemu wyrażenie własnej opinii.

Autor rozprawki opiniującej przedstawia argumenty wspierające swoją opinię, odpowiednio sygnalizując przyjęty schemat w tezie wspartej adekwatnymi argumentami i właściwym zakończeniem. Ważne, żeby zdający był konsekwentny w tym, co pisze w pracy i wystarczająco rozwinął dwa elementy polecenia, które będą oceniane przez egzaminatora.

Dobrze napisana rozprawka:

- omawia zagadnienie w sposób przejrzysty i logiczny; wszystkie jej części (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) są podporządkowane jednej myśli głównej
- zawiera jasno sformułowaną tezę, odpowiednią do formy rozprawki
- charakteryzuje się stylem formalnym.

Teza

1. Aby teza rozprawki była uznana za zgodną z tematem, wymagane jest odniesienie się do pytania zawartego w temacie i/lub wyników plebiscytu na najważniejszy wynalazek XX wieku oraz określenie opinii, jaka będzie rozpatrywana w pracy. (Teza musi zapowiadać zawartość treściową rozprawki.) Nie wymaga się uwzględnienia aspektów we wstępie, np. *In der Umfrage „Was ist die wichtigste Erfindung des 20. Jahrhunderts?“ hat das Handy gewonnen. Meiner Meinung nach stimmt diese Einschätzung der Befragten.*
2. Odniesienie się do wynalazku, który jest w temacie rozprawki, np. stwierdzenie, że wielu ludzi uważa, że telefon komórkowy jest ważnym wynalazkiem, nie jest tezą.
3. Teza musi zapowiadać zawartość treściową rozprawki. Zdający musi zaprezentować w niej swoje stanowisko / wyrazić swoją opinię. Na przykład: *Moim zdaniem..., Uważam, że..., Sądzę, że..., Według mnie telefon komórkowy zasługuje rzeczywiście na pierwsze miejsce i cieszę się, że wynik plebiscytu na najważniejszy wynalazek XX wieku potwierdził moje stanowisko..., Zupełnie nie zgadzam się z takim wyborem...; Telefon komórkowy ma wiele zalet, ale powoduje też wiele problemów.*
4. Jeśli teza jest pytaniem, które nie zapowiada zawartości treściowej rozprawki, np. *Czy to dobry pomysł? / Czy to dobra decyzja?* uznaje się ją za odbiegającą od tematu.
5. Rozpatrując zgodność tezy z treścią pracy bierze się pod uwagę jej zgodność z rozwinięciem wypracowania. Jeśli we wstępie zdający uzna, że telefon komórkowy zasługuje rzeczywiście na pierwsze miejsce, to argumenty powinny wspierać tę tezę. Zdający może również wyrazić opinię bardziej neutralną. Należy zauważyć, że ten temat rozprawki nie wymaga od zdającego rozpatrywania argumentów za i przeciw, jest to tylko jedna z możliwych opcji.

Ich bin der Meinung, dass das Handy die beste Erfindung des 20. Jahrhunderts ist. In dieser Erörterung möchte ich meine Meinung begründen und sowohl Vorteile als auch Nachteile dieser Erfindung zeigen.	Teza zgodna z tematem, zapowiada strukturę rozprawki
Meiner Meinung nach ist das Handy auf jeden Fall auf Platz eins der besten Erfindungen im 20. Jahrhundert.	Teza zgodna z tematem, zapowiada strukturę rozprawki
Ich finde, das Handy ist das beste Gerät.	Brak tezy
Meiner Meinung nach ist das Handy sehr wichtig. Es wäre schwer, ohne das Handy zu leben.	Teza odbiegająca od tematu
In diesem Jahr sind Handys auf dem ersten Platz in Bezug auf Erfindungen des 20. Jahrhunderts. Wie wichtig sind Handys?	Teza odbiegająca od tematu (nie zapowiada struktury rozprawki)
Viele Leute finden, das Handy ist die beste Erfindung des 20. Jahrhunderts.	Brak tezy
Zurzeit gibt es viele elektronische Geräte, die sowohl viele Vorteile als auch Nachteile haben.	Teza niezgodna z tematem

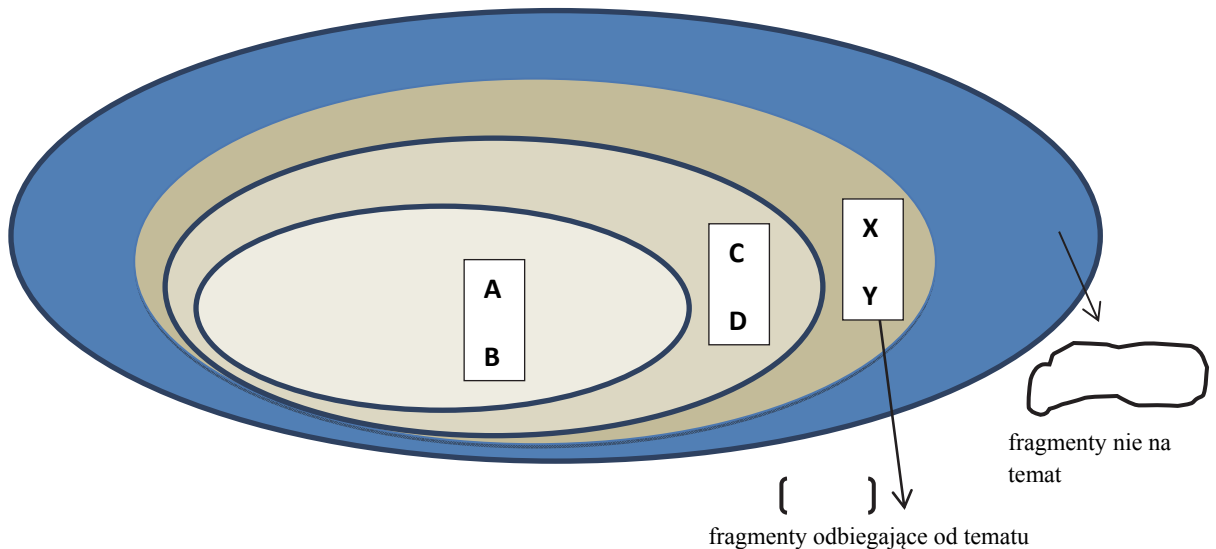
Elementy tematu

1. Elementami są: (1) możliwość komunikowania się przez telefon komórkowy i (2) kwestia bezpieczeństwa, związana z używaniem telefonów komórkowych.
2. Jeśli argument przedstawiony przez zdającego jest sprzeczny z tematem, tzn. nie jest związany z żadnym aspektem, nie bierze się tego argumentu pod uwagę, oceniając dany element.
3. Jeśli zdający konsekwentnie używa niewłaściwego słowa (np. *Zelle* zamiast *Handy*), które jest kluczowe dla pracy, ale argumenty pasują do tematu, taka realizacja poszczególnych części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy (maksymalnie poziom 1).

Zgodność z tematem

Pewna gazeta ogłosiła plebiscyt na najważniejszy wynalazek XX wieku. Zdecydowana większość ankietowanych wskazała telefon komórkowy. Czy telefon komórkowy zasługuje rzeczywiście na pierwsze miejsce? Napisz rozprawkę, w której wyrazisz swoją opinię na ten temat, odnosząc się do:

- możliwości komunikowania się
 - kwestii bezpieczeństwa.
- } elementy tematu

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:

- ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B)
- ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (C, D), np.
 - odniesienie się do innych funkcji telefonu niż możliwości komunikowania się, np. słuchania muzyki, robienia zdjęć, nagrywania filmów itd.
 - odniesienie się do innych kwestii niezwiązanych z bezpieczeństwem, np. oszczędności czasu i pieniędzy.

Fragmenty C, D nie są uznawane za realizację pierwszego i drugiego elementu tematu.

2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:

- luźno związane z „główką”, tzn. odnoszące się do wynalazków, oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.
 - odniesienie się do rozwoju Internetu bez powiązania z możliwością komunikowania się i z kwestią bezpieczeństwa
 - odniesienie się do innych ważnych wynalazków bez powiązania z możliwością komunikowania się i z kwestią bezpieczeństwa.

Takie fragmenty są zaznaczone w pracy nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A.

3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:

- w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.
 - odnoszące się do najważniejszych wydarzeń w XX wieku, nienawiązujących do wynalazków
 - życiorys naukowca.

Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie słów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.

4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (C, D).
5. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za element rozwinięcia albo element wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.
6. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentacja oceniana jest na 0.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

1. Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy, bierze się pod uwagę zgodność tej części pracy z rozwinięciem wypracowania.

Przykłady schematycznego zakończenia rozprawki	Przykłady zakończenia luźno związanego z tematem
Das Handy ist die größte Erfindung des 20. Jahrhunderts und auch ein Symbol der modernen Zeiten.	Zusammenfassend kann man sagen, dass ein Handy zu haben, sehr viele Vorteile hat und in unseren Zeiten sehr praktisch ist.
Zusammenfassend ist zu sagen, dass das Handy den ersten Platz zu Recht belegt hat.	Ich finde, jede Person sollte ein Handy haben, weil es in vielen Situationen helfen kann.

LIST FORMALNY

Temat

W Twojej dzielnicy mieszka sporo młodzieży. Brakuje miejsca, gdzie moglibyście spędzać wspólnie czas. Napisz w imieniu młodzieży **list** do administracji osiedla z prośbą o wyznaczenie lokalu na ten cel. W swoim liście:

- podaj warunki, jakie powinien spełniać lokal przeznaczony na młodzieżowe spotkania
- przedstaw propozycje zajęć w tym ośrodku, które byłyby atrakcyjne dla młodych ludzi.

List formalny jest napisany w sprawie określonej w zadaniu egzaminacyjnym. Może to być np. list czytelnika do gazety/czasopisma lub list mieszkańca do władz miasta/osiedla.

List może zawierać elementy opisu, sprawozdania, recenzji itp.

Dobrze napisany list formalny:

- zawiera we wstępie określenie celu, w jakim został napisany
- omawia dane zagadnienie w sposób przejrzysty i logiczny
- zawiera elementy typowe dla formy: odpowiedni zwrot rozpoczynający i kończący, akapity itp.

Wstęp

1. Aby wstęp był uznany za zgodny z tematem, zdający powinien odnieść się do: braku miejsca dla młodzieży do wspólnego spędzania czasu I/LUB chęci wspólnego spędzania czasu przez młodzież w jego dzielnicy I/LUB lokalu potrzebnego młodzieży w jego dzielnicy.

Celem listu jest prośba o wyznaczenie lokalu na spotkania młodzieży.

2. Zdający nie musi odnosić się we wstępie do konkretnego lokalu lub warunków, jakie powinien spełniać, ani do zajęć atrakcyjnych dla młodych ludzi.

Przykłady wstępów zgodnych z tematem	Przykłady wstępów odbiegających od tematu lub niejasnych
Es ist sehr wichtig für uns, einen Raum in der Nähe zu haben, wo sich junge Menschen treffen können. Deswegen möchten wir Sie bitten, uns Räumlichkeiten zur Verfügung zu stellen.	Wir bitten Sie, einen Platz für junge Menschen zu geben, weil wir keinen haben.
Ich schreibe Ihnen, weil ich Sie bitten möchte, den Jugendlichen an meinem Wohnort zu helfen. Es gibt keinen Ort, wo wir uns erholen können. Wir wären dankbar, wenn Sie uns dabei unterstützen würden, Räume für einen Jugendtreff zu finden.	Wir wenden uns an Sie mit der Bitte, uns zu helfen, denn Jugendliche können das alleine nicht schaffen.

Elementy tematu

Elementami są: (1) podanie warunków, jakie powinien spełniać lokal przeznaczony na młodzieżowe spotkania; (2) przedstawienie propozycji zajęć w tym ośrodku, które byłyby atrakcyjne dla młodych ludzi.

(1) podanie warunków, jakie powinien spełniać lokal przeznaczony na młodzieżowe spotkania

Akceptowane są opisy odnoszące się np. do:

- usytuowania lokalu
- wielkości lokalu
- wyposażenia lokalu
- wystroju lokalu
- warunków sanitarnych lokalu
- ochrony lokalu.

Może to być również np. opis lokalu, który zdający widział gdzie indziej i chciałby, aby ten spełniał podobne warunki, lub wskazuje konkretny lokal, opisując go.

(2) przedstawienie propozycji zajęć w tym ośrodku, które byłyby atrakcyjne dla młodych ludzi.

Akceptowane są wszystkie propozycje zajęć, które możliwe są do przeprowadzenia w lokalu, np. dyskoteki, koncertów, zajęć plastycznych, muzycznych, tanecznych, teatralnych, dyskusji, prelekcji, wykładów, spotkań z ciekawymi ludźmi itd.

Może to być np. informacja o tym, jakie zajęcia interesują najbardziej zdającego.

Zgodność z tematem

W Twojej dzielnicy mieszka sporo młodzieży. Brakuje miejsca, gdzie moglibyście spędzać wspólnie czas. Napisz w imieniu młodzieży **list** do administracji osiedla z prośbą o wyznaczenie lokalu na ten cel. W swoim liście:

- podaj warunki, jakie powinien spełniać lokal przeznaczony na młodzieżowe spotkania

} „główka”
element 1.

- przedstaw propozycje zajęć w tym ośrodku, które byłyby atrakcyjne dla młodych ludzi.

element 2.

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:

- ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B)
- ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (C, D), np.
 - opisanie istniejących miejsc na osiedlu, w których młodzi ludzie spędzają czas
 - opisanie dotychczasowego sposobu spędzania czasu wolnego przez młodzież tej dzielnicy.

Fragmenty C, D nie są uznawane za realizację pierwszego i drugiego elementu tematu.

2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:

- luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.
 - opisanie zagrożeń dla młodzieży
 - charakterystyka współczesnej młodzieży
 - przedstawienie konfliktów młodych ludzi z rodzicami/ nauczycielami.

Takie fragmenty są zaznaczone w pracy zdającego klamrą. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. W Tabeli A.

3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:

- w żaden sposób nienawiązujące do główki tematu, np.
 - opis problemów dzielnicy, niezwiązanych z młodzieżą
 - opis modelu wychowawczego współczesnych rodzin (nienawiązujący do spędzania czasu wolnego).

Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, praca zdającego jest kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie słów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.

4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (C, D).
5. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za element rozwinięcia albo element wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.
6. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentacja oceniana jest na 0.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy bierze się pod uwagę zgodność tej części pracy z rozwinięciem wypracowania.

Przykłady schematycznego zakończenia listu	Przykłady zakończenia luźno związanego z tematem
Ich hoffe, dass Sie unserer Idee zustimmen. In Erwartung einer schnellen Antwort verbleibe ich mit freundlichen Grüßen (<i>podpis</i>)	Die Jugend von heute hat viele Probleme. Wir brauchen Hilfe.
Wir hoffen, bald eine positive Antwort von Ihnen zu erhalten. Mit freundlichen Grüßen (<i>podpis</i>)	Ich hoffe, dass Sie meiner Bitte nachkommen. Mein Traum ist es, eine Wohnung in dieser Gegend zu haben.

Akceptujemy formalne i półformalne zwroty rozpoczynające list (np. *Sehr geehrte Damen und Herren; Liebe Frau X*) oraz zwroty kończące list (np. *Hochachtungsvoll; Mit freundlichen Grüßen, Herzliche Grüße; Grüße*)

Spójność i logika wypowiedzi

2 p.	wypowiedź zawiera najwyżej 2 usterki w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu
1 p.	wypowiedź zawiera od 3 do 5 usterek w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu
0 p.	wypowiedź zawiera 6 lub więcej usterek w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu

Jeśli w pracy występuje dłuższy niekomunikatywny fragment (np. dłuższe zdanie lub 2–3 krótkie zdania), przyznaje się 1 punkt; jeśli takich fragmentów jest więcej, przyznaje się 0 punktów.

W ocenie spójności bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu tekst funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami/akapitami tekstu.

W ocenie logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna (np. czy nie jest jedynie zbiorem przypadkowo zebranych myśli, czy wnioski wynikają logicznie z przesłanek).

Dodatkowe uwagi dotyczące spójności

1. Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać na przykład z:
 - braku połączenia między częściami tekstu; odwoływanie się do czegoś, co nie jest wcześniej wspomniane
 - nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych („przeskakiwania” z jednego czasu gramatycznego na inny), np. *Wir möchten ein Theater für junge Leute machen. Das hat uns sehr gefallen.*
 - błędów językowych i/lub ortograficznych, które powodują, że odbiorca gubi się, czytając tekst
 - poważnych zakłóceń komunikacji w tekście w wyniku błędów językowych
 - braku logiki w tekście, np. przytoczenia argumentu, który jest sprzeczny z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania.
2. Brak podziału na akapity nie prowadzi automatycznie do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
3. Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności/logice, należy przyznać 2 punkty w tym kryterium.
4. Jako usterki w spójności/logice egzaminator oznacza te fragmenty, w których gubi się, czytając tekst. Błędy językowe i ortograficzne mogą powodować zaburzenie spójności i logiki, ale wiele zależy od kontekstu wypowiedzi. Ten sam błąd może w mniejszym lub większym stopniu zaburzać zrozumienie tekstu.
5. Błędy logiczne mogą często wynikać z niewystarczającego kontekstu w treści pracy lub braku kluczowego elementu do uzasadnienia stwierdzenia, które samo w sobie jest sprzeczne z zasadami logiki.
6. Słowa napisane po polsku lub w języku innym niż język egzaminu egzaminator zaznacza jako błędy w spójności, jeśli w znacznym stopniu utrudniają zrozumienie komunikatu. Jeśli komunikacja nie jest zaburzona, podkreśla je jedynie jako błędy językowe.
7. Jeśli praca (lub jej obszerne fragmenty) jest w znacznej większości niespójna/niekomunikatywna/niezrozumiała dla odbiorcy, egzaminator może zaznaczyć całość pracy (lub dany fragment) „pionową falą” na marginesie i nie podkreślać poszczególnych zaburzeń. Jednocześnie w takiej pracy oznacza się błędy.

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie i precyzję środków leksykalno-gramatycznych użytych w wypowiedzi.

3 p.	• szeroki zakres środków językowych • w pracy występują dość liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych
2 p.	• zadowalający zakres środków językowych • w pracy występuje kilka fragmentów charakteryzujących się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, jednak w większości użyte są struktury o wysokim stopniu pospolitości
1 p.	• ograniczony zakres środków językowych • w pracy użyte są głównie struktury o wysokim stopniu pospolitości
0 p.	• bardzo ograniczony zakres środków językowych • w pracy użyte są wyłącznie struktury o wysokim stopniu pospolitości
<i>Jeżeli w wypowiedzi występują rażące/liczne uchybienia w stosowności i/lub jednolitości stylu, wówczas liczbę punktów przyznanych za zakres środków językowych można obniżyć o 1 punkt (maksymalnie do zera).</i>	

Przez „naturalność” rozumie się charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń, natomiast przez „precyzyjne sformułowania” rozumie się wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie słów oraz struktur o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *miły, interesujący, fajny*.

Przez „stosowność” stylu rozumie się dostosowanie przez zdającego środków językowych do wybranej formy wypowiedzi, celowość zastosowanych konstrukcji składniowych i jednostek leksykalnych. Styl niestosowny to np. styl zbyt metaforyczny lub zbyt bliski stylowi potocznemu w odmianie mówionej. Przez „jednolitość” stylu rozumie się konsekwentne posługiwanie się jednym, wybranym stylem. Mieszanie różnych stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne (tzn. czemuś służy). Styl uznaje się za niejednolity, jeżeli zdający miesza bez uzasadnienia różne style wypowiedzi, np. w tekście rozprawki występują fragmenty nazbyt potoczne, z wtrętami ze stylu urzędowego.

Za zbyt nieformalny język i/lub personalne rozważanie problemu w rozprawce, zwłaszcza typu „za i przeciw”, egzaminator odejmuje punkty w zakresie środków językowych (uchybienia w stylu).

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne, ortograficzne i interpunkcyjne. Punkty przyznaje się zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność językowa (leksykalno-gramatyczna)	Poprawność zapisu (ortograficzna, interpunkcyjna)	
	nieliczne błędy zapisu	liczne LUB bardzo liczne błędy zapisu
nieliczne błędy językowe	3 p.	2 p.
liczne błędy językowe	2 p.	1 p.
bardzo liczne błędy językowe	1 p.	0 p.

1. W przypadku wątpliwości w sytuacjach granicznych o zakwalifikowaniu pracy do niższej lub wyższej kategorii punktowej decyduje „waga” błędów oraz ich wpływ na komunikację.
2. Błędy interpunkcyjne traktowane są jako mniej istotne niż błędy ortograficzne.
3. W wypowiedziach zdających ze stwierdzoną dysleksją w przypadku bardzo licznych błędów językowych, które nie zakłócają komunikacji lub sporadycznie zakłócają komunikację, przyznaje się 1 punkt. Jeżeli błędy językowe są bardzo liczne i często zakłócają komunikację, przyznaje się 0 punktów.

Kwalifikowanie i oznaczanie błędów

rodzaj błędu	sposób oznaczania	przykład
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	Marek <u>lubić</u> czekoladę.
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	Marek √ czekoladę.
błąd ortograficzny	otoczenie słowa kołem	Słońce <u>gzeje</u> .
błąd językowy i ortograficzny w jednym słowie	podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem	Słońce <u>gzać</u> w lecie.
błędy w spójności / logice	podkreślenie linią falistą	Założyłem kurtkę, <u>bo było gorąco</u> .
fragment odbiegający od tematu	otaczamy nawiasami kwadratowymi	[Fragment odbiegający od tematu]
fragment niezgodny z tematem	otaczamy chmurką	Fragment niezgodny z tematem
błędy interpunkcyjne	otoczenie zbędnego znaku kółkiem znak √ w kółku w miejscu brakującego znaku	Było ciepło (,) i deszczowo. Zrobiłem to (√) ponieważ...

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu są traktowane jako błędy językowe i oznaczane poprzez podkreślenie wyrazu linią prostą.

Usterki w spójności i logice występujące pomiędzy akapitami mogą być zaznaczane „pionową falą” na marginesie.

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów we wszystkich kryteriach, jeżeli jest
 - w całości nieczytelna (pod pracą zapisuje się „praca w całości nieczytelna”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium) LUB
 - całkowicie niezgodna z poleceniem (pod pracą zapisuje się „praca całkowicie niezgodna z poleceniem”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium) LUB
 - niekomunikatywna dla odbiorcy, np. w całości napisana fonetycznie (pod pracą zapisuje się „praca całkowicie niekomunikatywna”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium).
2. Praca, która zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane od innego zdającego, jest uznawana za niesamodzielną.
3. Jeżeli praca zawiera fragmenty na zupełnie inny temat, wyuczone na pamięć lub całkowicie nienawiązujące do polecenia, a jednocześnie zaburzające spójność i logikę tekstu, są one otaczane kołem i nie są brane pod uwagę przy liczeniu wyrazów i ocenie zakresu środków językowych i poprawności środków językowych.
4. Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż 160 słów, przyznaje się 0 punktów za zakres i poprawność środków językowych.
5. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów.
6. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), przyznaje się 0 punktów w każdym kryterium.
7. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie.
8. Słowa zapisane przy użyciu skrótów ‘textspeak’, np. *gn8 (Gute Nacht)*, *AWS (Auf Wiedersehen)*, *GUK (Gruß und Kuss)* należy oznaczyć jako błędy ortograficzne.
9. W ocenie poprawności środków językowych w wypowiedziach zdających ze stwierdzoną dysleksją nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych i interpunkcyjnych. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu w pracy zdającego z opinią o dysleksji to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.
Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z dysgrafią, dysortografią, afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, mózgowym porażeniem dziecięcym, a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego oraz prac pisanych na komputerze.
10. W przypadku obniżenia punktacji w zakresie środków językowych za usterki stylistyczne, pod pracą zapisuje się „rażące uchybienia w stylu” i wskazuje rodzaj usterki. Samo użycie form skróconych nie jest traktowane jako rażące uchybienie.
11. Zdający może używać oryginalnej pisowni w obcojęzycznych nazwach geograficznych, nazwach obiektów sportowych, gazet, zespołów muzycznych, programów telewizyjnych, tytułach, pod warunkiem że podaje wyjaśnienie w języku egzaminu, tak aby informacja była komunikatywna dla odbiorcy. Z tekstu musi wynikać, że jest mowa o gazecie, filmie, grupie muzycznej itd. lub musi wystąpić określenie *Film*, *Zeitschrift*, np. *der Film „M jak miłość”*, *die Zeitschrift „Świat Dysku”*.
Jeżeli zdający podaje nazwę w języku innym niż zdawany i nie podaje objaśnienia, całe wyrażenie jest podkreślane linią prostą i traktowane jako jeden błąd językowy, np. *Ich lese Nowe Horyzonty*. – 1 błąd językowy. Oprócz tego całe wyrażenie podkreślane jest

linią falistą i traktowane jako błąd w spójności. Jeśli użycie tej nazwy jest kluczowe dla realizacji polecenia, ta informacja nie jest uwzględniana w ocenie treści.

12. Praca w brudnopisie jest sprawdzana, jeżeli słowo *Brudnopis* przekreślono i obok zostało napisane *Czystopis*.
13. Jeżeli zdający umieścił w pracy adnotację *ciąg dalszy w brudnopisie* i zakreślił, która część jest czystopisem, to ta część podlega ocenie.

Uwagi dotyczące zasad liczenia słów w wypowiedziach zdających

1. Liczone są słowa oddzielone spacją. Przez słowo rozumie się jeden element oddzielony od innych przez biały obszar/spację, np. *zu Hause* (2 słowa), *für die Arbeit* (3 słowa), 10 stycznia 2012 (3 słowa), 1780 (1 słowo), *dreihundertsiebenundzwanzig* (1 słowo).
2. Formy skrócone (*geht's*, *gibt's* itd.) liczone są jako jedno słowo.
3. Jako jeden wyraz liczone są
 - słowa łączone dywizem, np. *Rock-Hits*, *Wegwerf-Gesellschaft*
 - oznaczenia, symbole literowe, bez względu na liczbę liter, np. *SMS/sms*,
 - adres mailowy lub internetowy oraz numer telefonu.
4. Cyfry rzymskie traktuje się jak pozostałe cyfry i liczby, np. *XX* (1 słowo), *Wilhelm II.* (2 słowa).
5. Adres i podpis nie są liczone w liście.
6. Nie uznaje się i nie uwzględnia w liczbie słów symboli graficznych używanych w Internecie (np. „buźki”).
7. Uwzględnia się w liczbie słów wyrazy w języku innym niż język egzaminu, np. *Ich lese Nowe Horyzonty.* (4 słowa).